



**NARODNA BANKA SRBIJE**

**SEKTOR ZA DEVIZNE POSLOVE  
ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA**

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM  
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU  
03 – 14. oktobar 2016.**

Oktobar 2016.

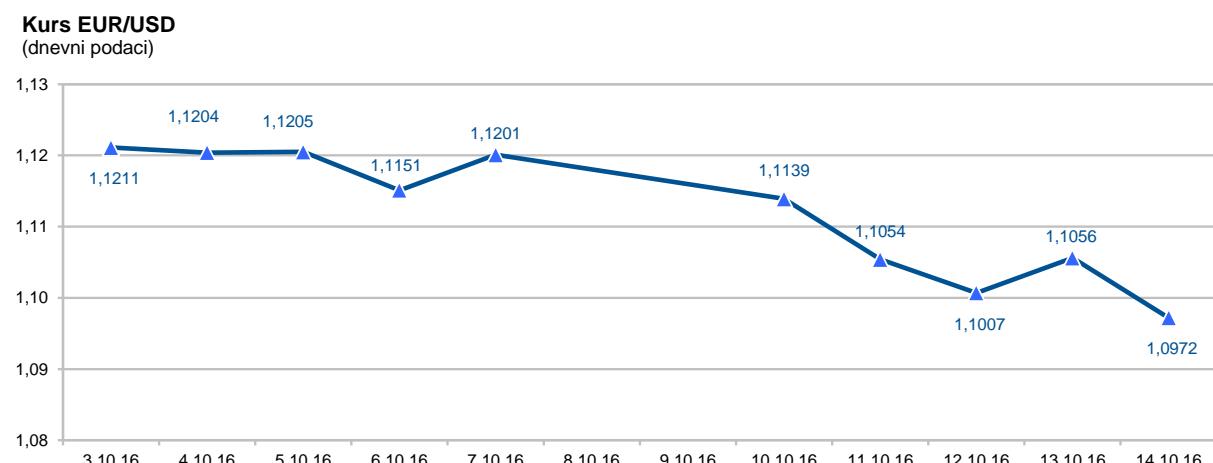
NARODNA BANKA SRBIJE  
 SEKTOR ZA DEVIZNE POSLOVE  
 ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA

**Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka**

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Predviđanje
I Evropska centralna banka	0,00	-0,05	10. 03. 16	08. 12. 16.	\
II Federalne rezerve	0,25-0,50	+0,25	16. 12. 15.	02. 11. 16.	\
III Banka Engleske	0,25	-0,25	04. 08. 16.	03. 11. 16.	\
IV Banka Kanade	0,50	-0,25	15. 07. 15.	07. 12. 16.	\
V Švajcarska nacionalna banka	(-1.25%) – (- 0.25%)	-0,50	15. 01. 15.	15. 12. 16.	\

Izvor:  
*Bloomberg LP*

## 1. Kurs EUR/USD



Izvor:*Bloomberg LP*

U prvom delu izveštajnog perioda vrednost evra smanjena je za 0,30% u odnosu na dolar. Dolar najpre beleži rast vrednosti u odnosu na evro nakon objave *ISM* indeksa, koji je pokazao povratak aktivnosti prerađivačkog sektora SAD u zonu ekspanzije tokom septembra, posle kontrakcije aktivnosti tokom prethodnog meseca, što je doprinelo rastu poverenja u oporavak privrede SAD i moguće povećanje kamatnih stopa od strane FED-a do kraja godine. Narednog dana, dolar je nastavio jačanje u odnosu na evro, podržan izjavom predsednika FED-a iz Ričmonda, Lakera (bez prava glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a), koji je istakao da bi podržao povećanje kamatnih stopa na poslednjem sastanku FED-a, održanom u drugoj polovini septembra. Laker je izjavio kako postoje opravdani razlozi za povećanje kamatnih stopa u SAD, sa ciljem očuvanja inflacije pod kontrolom, te kako ekonomска istorija ukazuje na to da bi kamatne stope u SAD trebalo da budu više za 1,5 pp u odnosu na trenutni nivo, imajući u vidu trenutne stope nezaposlenosti i inflacije. Evro je uspeo da povrati deo prethodnih gubitaka nakon što je Bloomberg objavio vest o postizanju neformalnog konsenzusa među članovima ECB-a, u pogledu

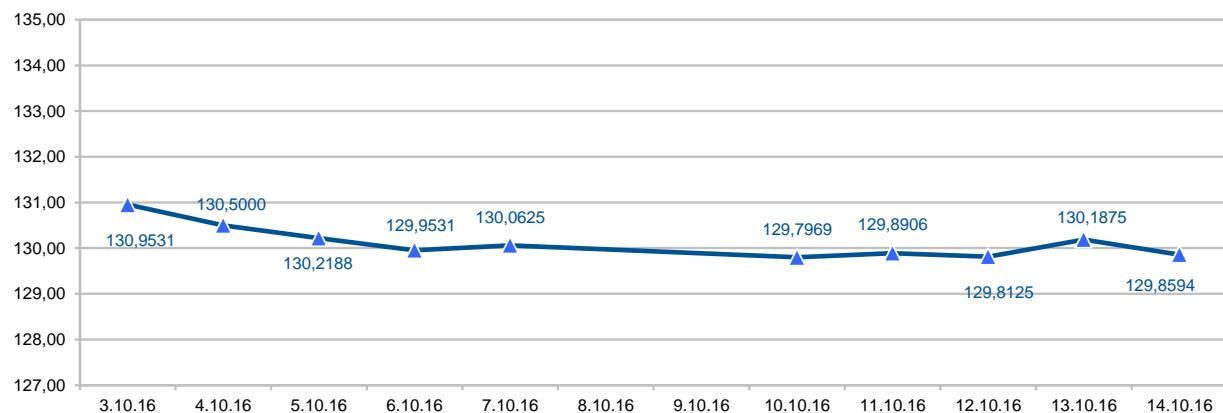
mogućeg smanjenja mesečnog obima kupovine aktive pre završetka programa kvantitativnih olakšica, u iznosu od po 10 milijardi evra mesečno, što će zavisiti od budućih ekonomskih podataka. Međutim, ECB ja kasnije demantovala ove navode. Sredinom nedelje je uticaj koji je objava slabijeg od očekivanog izveštaja o rastu zaposlenosti u privatnom sektoru SAD imala na vrednost dolara, neutralisana podacima o značajnom napretku aktivnosti neproizvodnog sektora SAD tokom septembra. Poslednja dva dana izveštajnog perioda kurs evra u odnosu na dolar beleži periode rasta i pada, pre svega pod uticajem objave podataka sa tržišta rada SAD, dok je na slabljenje evra uticala i objava izveštaja sa sastanka ECB-a, održanog početkom septembra, koji je pokazao opredeljenost za i dalje izuzetno stimulativnu monetarnu politiku u cilju pružanja podrške ekonomiji zone evra. Dolar je najpre ojačao nakon objave podataka o neočekivanom smanjenju broja ljudi koji se prvi put prijavljuju za socijalnu pomoć u SAD na najniži nivo u poslednje četrdeset tri godine, ali je potom na vrednost dolara negativno uticao podatak o manjem nego očekivanom rastu broja kreiranih radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD u septembru, uz blagi rast stope nezaposlenosti za 0,1 pp na 5,0%. Uprkos manjem broju novih radnih mesta tokom septembra, podaci su i dalje u skladu sa dobrim stanjem na tržištu rada u SAD, a naročito je pozitivno ubrzanje rasta zarada i veća stopa participacije radne snage.

Tokom većeg dela druge nedelje izveštajnog perioda evro je imao trend pada vrednost u odnosu na dolar, te je ukupno oslabio za 2,04%, dok je u toku celog izveštajnog perioda evro izgubio 2,34% u odnosu na dolar. Poslednji objavljeni ekonomski podaci iz SAD o rastu prerađivačkog sektora i sektora usluga, kao i podaci o daljem napretku na tržišta rada, uprkos tome što su oni sa kraja prethodne nedelje bili nešto lošiji od očekivanja, podržali su tržišna očekivanja jednog povećanja kamatnih stopa u SAD do kraja godine, najverovatnije u decembru, što je podstaklo tražnju za dolarom i rast vrednost u odnosu na evro tokom drugog dela izveštajnog perioda. Sa druge strane, vrednosti ZEW indeksa za Nemačku i zonu evra, koje u oktobru beleže rast u odnosu na prethodni mesec, nisu imala bitnog uticaja na nivo kursa tokom istog perioda. U nastavku nedelje, izveštaj sa sastanka FED-a, održanog u septembru, pokazao je da je odluka o zadržavanje referentne kamatne stope na postojećem nivou doneta uz visok stepen podeljenosti među članovima *FOMC*-a, u pogledu neiskorišćenih kapaciteta na tržištu radne snage i potrebnih dokaza o napretku inflacije. Nekoliko članova smatra da bi bilo potrebno povećati kamatne stope relativno uskoro, ukoliko ekonomija SAD nastavi oporavak, ali sumnje u inflaciju i dalje postoje, dok je istaknuto da postoje razumni argumenti bilo za rasta kamatnih stopa na ovom sastanku ili za čekanje na dodatne informacije o tržištu rada i inflaciji. Tri člana sa pravom glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a su glasala za povećanje kamatnih stopa za 25 bp na septembarskom sastanku, što je najveći broj od 2011. godine, te je izveštaj sa sastanka FED-a dodatno podržao očekivanja jednog povećanja kamatnih stopa u SAD do kraja godine. Nastojanje investitora da ostvare profite po osnovu prethodnog rasta vrednosti dolara, kao i smanjena tražnja za aktivom koja nosi veći rizik, nakon objave lošijih podataka o trgovinskom bilansu Kine, uticale su na korekciju kursa *EUR/USD* naviše u nastavku nedelje. Poslednjeg dana izveštajnog perioda dolar ponovo beleži rast vrednosti u odnosu na evro, nakon objave dobrih podataka o maloprodaji i rastu proizvođačkih cena u SAD tokom septembra. Iako je dolar inicijalno oslabio nakon što je predsednik FED-a, Jelen, istakla dobrobiti privremenog pregrevanja ekonomije SAD, u smislu pada stope nezaposlenosti ispod prirodne stope i rasta stope inflacije iznad ciljanog nivoa, rast prinosa državnih obveznica SAD dužih ročnosti, koji je usledio pod uticajem govora Dženet Jelen, ponovo je doprineo jačanju dolara na kraju nedelje.

## 2. Tržište hartija od vrednosti

### 2.1. Državne obveznice SAD

**Cena fjučersa na desetogodišnje državne obveznice SAD**  
(dnevni podaci)



Izvor:Bloomberg LP

Prinosi državnih obveznica SAD su u toku izveštajnog perioda zabeležili značajan rast duž cele krive prinosa. Prinosi dvogodišnjih instrumenata povećani su za oko 7 bazičnih poena, dok je kod desetogodišnjih obveznica rast prinosa iznosio preko 20 bazičnih poena, odnosno došlo je do povećanja nagiba krive.

Početkom prve nedelje izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica zabeležili su rast, nakon objave *ISM* indeksa aktivnosti proizvodnog sektora SAD, koji je u septembru povećan na 51,5, iznad očekivanja (50,4), nakon što je u avgustu vrednost indeksa bila u zoni koja označava kontrakciju aktivnosti (49,4), pri čemu je najveći napredak zabeležen kod komponente novih porudžbina (sa 49,1 na 55,1). Takođe, finalna vrednost *PMI* indeksa proizvodnog sektora SAD u septembru iznosila je 51,5, blago iznad preliminarne procene (51,4). Predsednik FED-a iz Klivlenda, Mester, izjavila je da je privreda SAD spremna za povećanje kamatnih stopa i ponovila da je moguće da do toga dođe na sastanku u novembru, uprkos blizini predsedničkih izbora u SAD. Predsednik FED-a iz Njujorka, Dadli, upozorio je na ograničenu sposobnost FED-a da smanjenjem kamatnih stopa odgovori na recesiju, ukoliko bi se ista dogodila u narednih nekoliko godina, te bi FED trebalo da bude veoma oprezan prilikom normalizacije monetarne politike u SAD. Na rast prinosa uticala je i vest sa Blumberga da je među članovima ECB-a postignut neformalni konsenzus o mogućem smanjenju mesečnog obima kupovine aktive pre završetka programa kvantitativnih olakšica i to u iznosu od po 10 milijardi evra mesečno, što će zavisiti od ekonomskih podataka, iako je ECB je kasnije demantovala ove navode. Sredinom nedelje nastavljen je rast prinosa nakon objave dobrih podataka u SAD. *ISM* indeks neproizvodnog sektora SAD je u septembru povećan na 57,1 (očekivano 53,0), što je najviši nivo od oktobra 2015. godine i najveći mesečni skok u poslednjih skoro 20 godina, koliko se prati ovaj pokazatelj, a posledica je značajnog rasta komponenti indeksa koje se odnose na poslovnu aktivnost, nove porudžbine, kao i rekordnog rasta komponente zaposlenosti. Broj nezaposlenih koji se prvi put javljaju za socijalnu pomoć u SAD tokom protekle nedelje iznosio je 249 hiljada, 7 hiljada manje od očekivanja. Broj nezaposlenih koji se kontinuirano javljaju za socijalnu pomoć je na nivou od 2,058 miliona što je najniži nivo od juna 2000. godine. Krajem nedelje, došlo je do blagog pada prinosa nakon objave izveštaja sa tržišta rada u SAD. Broj kreiranih radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD u septembru je iznosio 156 hiljada, manje od očekivanih 172 hiljade, dok je podatak za prethodni mesec revidiran naviše za 16 hiljada (na 167 hiljada). Stopa nezaposlenosti je povećana na 5,0% (očekivano da ostane na nivou od 4,9%), dok je stopa participacije radne snage bila 62,9%. Zarade su u septembru povećane za 0,2% u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,3% i prethodno 0,1%), dok rast zarada u odnosu na isti mesec prethodne godine

iznosi 2,6% (2,4% na kraju avgusta). Iako se beleži manji broj novih radnih mesta, podaci i dalje ukazuju na dobro stanje na tržištu rada u SAD.

Početkom druge nedelje izveštajnog perioda nastavljen je rast prinosa državnih obveznica SAD, usled nagoveštaja da bi članice *OPEC-a* i drugi veliki proizvođači nafte mogli da postignu dogovor o ograničenju proizvodnje na sastanku u novembru. Sredinom nedelje došlo je do pada prinosa, nakon objave izveštaja sa sastanka FED, koji je održan 21. septembra, u kome se navodi da su članovi FED ocenili da bi skoriji rast referentne kamatne stope bio opravdan u slučaju nastavka ekonomskog rasta u SAD, ali su izrazili zabrinutost u pogledu rasta inflacije. Takođe, navodi se da su članovi FED bili podeljeni oko toga koliki napredak na tržištu rada je neophodan kako bi se postigla puna zaposlenost. Krajem nedelje došlo je do rasta prinosa, naročito kod dugoročnih instrumenata, nakon obraćanja predsednice FED-a, Jelen, i objave dobrih ekonomskih podataka. Dženet Jelen je izjavila da kratkotrajno pregrevanje ekonomije SAD, u smislu pada stope nezaposlenosti ispod i rasta stope inflacije iznad ravnotežnog nivoa, može biti korisno za privredu SAD, jer može uticati na rast stope participacije, odnosno stimulisati povratak radno aktivnog stanovništva na tržište rada. Ipak, ona je rekla i da zadržavanje referentne kamatne stope na niskom nivou u dužem periodu povećava rizik po finansijsku stabilnost i stabilnost cena. Maloprodaja u SAD je u septembru povećana za 0,6% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, dok je rast u avgustu revidiran naviše, sa -0,3% na -0,2%. Najbrži rast beleži se kod prodaje automobila i delova (1,1% u odnosu na prethodni mesec), dok je rast bez automobila i goriva u septembru iznosio 0,3%, takođe u skladu sa očekivanjima, nakon stagnacije u prethodnom mesecu (0,0%). Proizvođačke cene u SAD su septembru su povećane za 0,3% u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,2%, u avgustu 0,0%). Za poslednjih godinu dana beleži se rast proizvođačkih cena od 0,7%, najbrže od kraja 2014. godine. Član FED-a, Dadli, rekao je da očekuje da do povećanja referentne kamatne stope u SAD dođe ove godine, ali da će nakon toga njen rast biti postepen. Član FED-a, Rozengren, smatra da je ekonomija SAD na putu da postane pregrejana, što može dovesti do bržeg rasta referentne kamatne stope u narednom periodu.

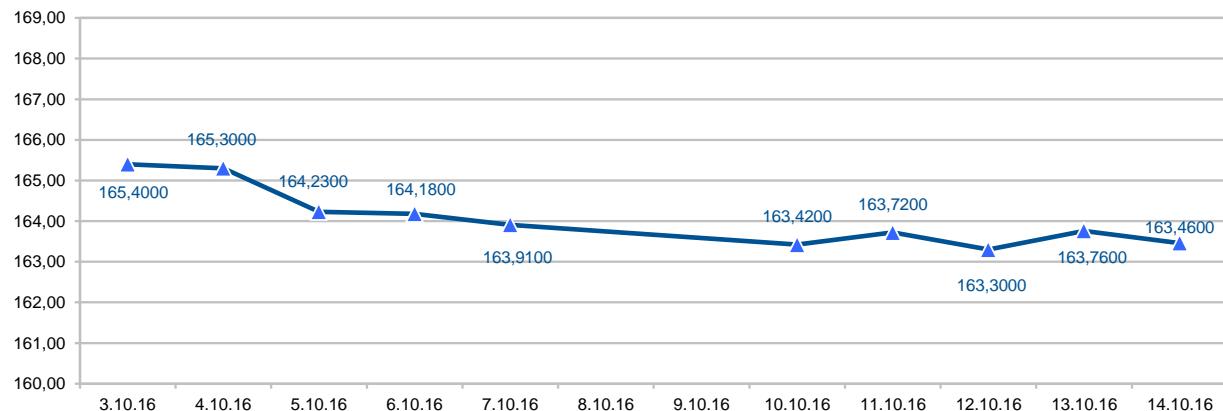
### Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I ISM indeks neproizvodnog sektora, (05.10.2016.)	Sep	53,0	57,1	51,4
II Broj kreiranih radnih mesta van sektora poljoprivrede (07.10.2016.)	Sep	172K	156K	167K
III Stopa rasta maloprodaje, M/M (13.14.2016.)	Sep	0,6%	0,6%	-0,2%

Izvor: Bloomberg LP.

## 2.2. Državne obveznice Nemačke

Cena fjučersa na desetogodišnje nemačke obveznice  
(dnevni podaci)



Izvor:Bloomberg LP

Tokom dvonedeljnog izveštajnog perioda prinos nemačkih državnih obveznica su se povećali, s tim da su prinosi obveznica duže ročnosti zabeležili veći rast. Prinos dvogodišnje nemačke državne obveznice povećan je za dva bazična poena, sa -0,69% na -0,67%, prinos petogodišnje obveznice povećan je za deset bazičnih poena, sa -0,58% na -0,48%, dok je prinos desetogodišnje nemačke državne obveznice povećan za osamnaest bazičnih poena, sa -0,12% na 0,06%.

U utorak 4. oktobra prinosi državnih obveznica razvijenih zemalja su porasli, nakon što je Bloomberg objavio da je među članovima ECB-a postignut neformalni konsenzus o mogućem smanjenju mesečnog obima kupovine aktive pre završetka programa kvantitativnih olakšica i to u iznosu od po 10 milijardi evra mesečno, što će zavisiti od ekonomskih podataka. Međutim, ECB je kasnije demantovala ove navode. Rastu prinosi državnih obveznica tog dana doprinela je i izjava predsednika FED-a iz Ričmonda, Lakera (bez prava glasa u ovogodišnjem sazivu *FOMC*-a), koji je istakao da postoje jaki razlozi za povećanje kamatnih stopa u SAD, kako bi se inflacija zadržala pod kontrolom. Laker je izjavio kako ekonomска istorija ukazuje na to da bi kamatne stope u SAD trebalo da budu više za 1,5 procentni poen u odnosu na trenutni nivo, imajući u vidu stope nezaposlenosti i inflacije. U četvrtak 6. oktobra objavljeni su dobri podaci sa tržišta rada u SAD, što je dovelo do daljeg povećanja prinosu državnih obveznica. Tog dana nemačka kancelarka, Angela Merker, izjavila je da je nemačka privreda u dobrom stanju, kao i da zaposlenost raste, što daje mogućnost za povećanje javne potrošnje, ali da i dalje ostaje pri stavu da neće biti dodatnog zaduživanja države. Poslednjeg dana izveštajnog perioda, predsednik ECB Dragi, izjavio je da će ECB pružati podršku ekonomskom rastu zone evra ekspanzivnom monetarnom politikom, ali da je potrebno da vlade zemalja ubrzaju reforme i gde je moguće, povećaju potrošnju. Takođe, izjavio je da očekuje da inflacija dostigne ciljani nivo do kraja 2018. godine ili početkom 2019. godine. Istog dana, član ECB, Praet, izjavio je da zona evra treba da postane fiskalna i ekonomска unija kako bi izbegla stagnaciju i povećala otpornost zemalja na eksterne šokove. Sa starenjem populacije i niskom stopom produktivnosti, mnogi ekonomisti zoni evra predviđaju struktorno nisku stopu rasta. Takođe, izjavio je da zemlje koje imaju fiskalnog prostora treba da povećaju potrošnju u sektorima koji doprinose dugoročnom rastu, kao što su javna infrastruktura, obrazovanje, istraživanje i razvoj.

U ponedeljak 10. oktobra, objavljeno je da je indeks poverenja investitora u zoni evra povećan sa 5,6, koliko je iznosio u septembru, na 8,5 u oktobru. Komponenta indeksa koja se odnosi na tekuću situaciju povećala se sa 4,5 na 6,3, dok je komponenta koja se odnosi na očekivanja u narednih šest meseci povećana sa 6,8 na 10,8. Indeks poverenja investitora za Nemačku beleži rast sa 19,5 na 27,7 u septembru, što je najveći nivo od maja 2015. godine. Narednog dana objavljen je *ZEW* indeks za Nemačku i zonu evra. *ZEW* indeks očekivanja za Nemačku je u oktobru povećan u odnosu na prethodni mesec, sa 0,5 na 6,2, dok se očekivao njegov rast na 4,0. *ZEW* indeks trenutne situacije povećao se na

59,5 (očekivano 55,5), nakon 55,1 u septembru, što je najveća vrednost za poslednjih devet meseci. Do rasta indeksa došlo je uprkos problemima Dojče banke, imajući u vidu da je ovaj indeks veoma volatilan na promene na finansijskom tržištu. Prosek ZEW indeksa trenutne situacije za treći kvartal iznosi 54,2, dok je prosek ZEW indeksa očekivanja u trećem kvartalu -1,9. ZEW indeks očekivanja za zonu evra je u oktobru zabeležio rast na 12,3 sa 5,4, koliko je iznosio u septembru. Sredinom nedelje objavljeni su podaci o industrijskoj proizvodnji u zoni evra. Industrijska proizvodnja u zoni evra se u avgustu povećala za 1,6% u odnosu na prethodni mesec (očekivano 1,5%, podatak za prethodni mesec revidiran sa -1,1% na -0,7%). U odnosu na isti mesec prethodne godine industrijska proizvodnja je porasla za 1,8%, nakon julkisih -0,5%. Industrijska proizvodnja u četiri najveće ekonomije zone evra, Nemačkoj, Francuskoj, Italiji i Španiji značajno je povećana u avgustu, nakon pada u julu.

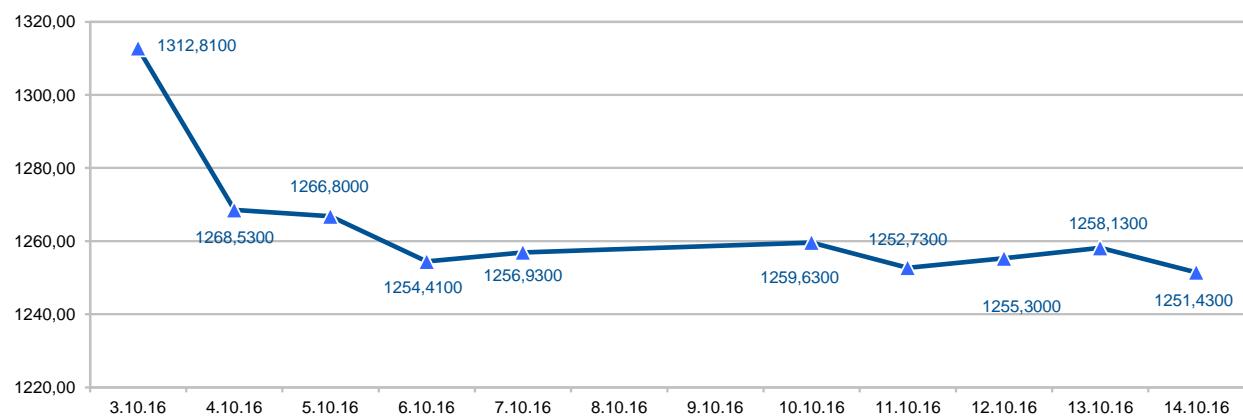
### Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

	period	očekivani podatak	aktuuelni podatak	prethodni podatak
I ZEW indeks očekivanja u zoni evra, (11.10.2016.)	Okt	-	12,3	5,4
II ZEW indeks očekivanja u Nemačkoj, (11.10.2016.)	Okt	4,0	6,2	0,5
III Industrijska proizvodnja u zoni evra, (12.10.2016.)	Avg	1,5%	1,6%	-0,7%

Izvor: Bloomberg LP.

### 3. Zlato

**Zlato**  
(dnevni podaci, USD po uncii)



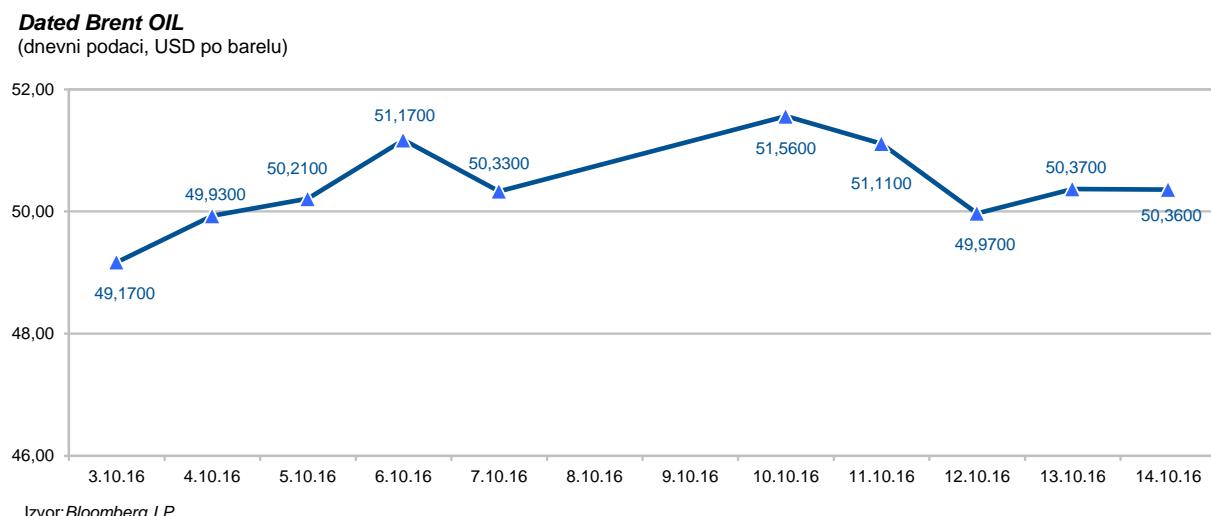
Izvor:Bloomberg LP

Tokom prve nedelje izveštajnog perioda cena zlata smanjena je za 4,47%. Najpre je na pad cene zlata uticala objava dobrih podataka vezanih za oporavak prerađivačkog sektora SAD tokom septembra, koja se pozitivno odrazila na vrednost dolara, kao i rast tražnje investitora za rizičnijom aktivom usled izveštaja o postizanju sporazuma između Ministarstva pravde SAD i Dojče banke, u cilju smanjenja kazne sa 14,0 mlrd na 5,4 mlrd dolara. Padu cena zlata u nastavku nedelje doprinela je i izjava predsednika FED-a iz Ričmonda, Lakera, koji je prokomentarisao kako postoje opravdani razlozi za povećanje kamatnih stopa u SAD, te rast prinosa državnih obveznica razvijenih zemalja, koji je najvećim delom bio posledica priče o mogućem smanjenju mesečnog obima kupovine aktive ECB-a pre planiranog završetka programa. U četvrtak, 06. oktobra, cena zlata pala je na najniži nivo u poslednjih četiri meseca, nakon objave dobrih podataka o smanjenju broja ljudi koji se prvi put prijavljuju za socijalnu pomoć u SAD, što je podržalo očekivanja da će FED povećati kamatne stope pre kraja godine, dok je blagi

oporavak cene zlata na kraju nedelje usledio kao posledica objave podataka o usporavanju rasta broja zaposlenih i višoj stopi nezaposlenosti u SAD tokom septembra.

U drugom delu izveštajnog perioda cena zlata bila je kolebljiva, a pad cene od 0,44% bio je značajno manji od onog zabeleženog prethodne nedelje, kada je pad bio najveći od novembra prethodne godine, dok je u toku kompletног izveštajnog perioda pad cene iznosio 4,89%. Cena zlata beleži rast pod uticajem objave nešto lošijih od očekivanih podataka sa tržišta rada SAD na kraju prvog dela izveštajnog perioda, kao i usled povećane tražnje kupaca iz Kine, nakon završetka sedmodnevnih praznika. Značajniji rast cena bio je ograničen rašireним stavom da je Hilari Clinton odnela pobedu nad Donaldom Trampom u drugoj predsedničkoj debati u SAD, s obzirom na to da većina analitičara smatra da bi Trampova победa podržala tražnju za zlatom, jer bi povećala neizvesnost među investitorima. Međutim, cena ponovo beleži pad usled jačanja dolara kao posledice očekivanog povećanja kamatnih stopa u SAD u decembru. Sredinom nedelje došlo je do delimičnog oporavka cena zlata usled slabljenja dolara i pada cena akcija kao posledice briga vezanih za snagu kineske ekonomije, nakon objave podataka o smanjenju uvoza i izvoza iz Kine tokom septembra. Na kraju izveštajnog perioda cena zlata nastavila je trend pada, nakon što su dobri podaci o maloprodaji i rastu proizvođačkih cena u SAD, podržali očekivanje oporavka privrede SAD tokom trećeg kvartala i skoriji rast referentne kamatne stope.

#### 4. Nafta



Rast cene nafte na početku izveštajnog perioda bio je podržan pozivom na saradnju, koji je iranski predsednik *Hassan Rouhani*, uputio drugim vodećim proizvođačima nafte van zemalja članica *OPEC-a*, sa ciljem stabilizacije tržišta nafte. U nastavku nedelje, rastu cene nafte doprinela je objava podataka o neočekivanom smanjenju zaliha sirove nafte u SAD za 3 mln barela tokom protekle nedelje, petu nedelju zaredom, dok se očekivao njihov rast za oko 2,5 mln barela, uz manji od očekivanog rast zaliha benzina. Takođe, na cene nafte su pozitivno uticala očekivanja neformalnih pregovora između ministara nafte zemalja *OPEC-a* i zemalja proizvođača van *OPEC-a*, na marginama Međunarodne energetske konferencije u Istanbulu, održane u drugom delu izveštajnog perioda. Međutim, sumnje u to da će dogovor *OPEC-a* o smanjenju proizvodnje nafte po prvi put od 2008. godine, postignut prethodne nedelje na sastanku održanom u Alžиру, rezultovati u značajno višim cenama, uticao je na korekciju cena naniže na kraju nedelje, čemu je doprinelo i nastojanje tržišnih učešnika da ostvare profite po osnovu prethodnog rasta cena nafte. Tokom prvog dela izveštajnog perioda cena nafte porasla je za 5,49%.

Cena nafte porasla je na početku druge nedelje nakon što je ministar energetike i industrije Saudijske Arabije, *Khalid Al-Falih*, u Istanbulu izrazio optimizam u pogledu toga da će *OPEC* postići sporazum sa drugim proizvođačima nafte, dok je Rusija takođe izjavila da će podržati dogovor. Pad cene nafte potom je usledio nakon što je najveći ruski proizvođač nafte, *Rosneft PJSC*, izjavio da neće smanjiti

obim proizvodnje, uprkos tome što je predsednik Rusije, Vladimir Putin, prethodno izjavio da je njegova zemlja spremna da se pridruži naporima *OPEC*-a u cilju stabilizacije tržišta kroz zamrzavanje ili smanjenje proizvodnje. U sredu, 12. oktobra, cena nafte beleži najveći dnevni pad u posmatranom izveštajnom periodu, nakon objave izveštaja o proizvodnji nafte *OPEC*-a, koja je tokom septembra porasla na najviši nivo u poslednjih osam godina. Takođe, *OPEC* je povećao svoje prognoze rasta ponude nafte proizvođača van *OPEC*-a, uprkos planovima za rešavanje problema prezasićenosti tržišta. U drugoj polovini nedelje objavljeni su podaci o rastu zaliha sirove nafte u SAD po prvi put u poslednjih šest nedelja, ali je značajno smanjenje zaliha dizela i benzina uticalo na izvestan oporavak cene nafte. Druge nedelje cena nafte je porasla za 0,06%, dok je u toku kompletног izveštajnog perioda rast cene iznosio 5,55%.